

**Střední škola, Havířov-Prostřední Suchá,
příspěvková organizace**

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

ŠKOLNÍ ROK 2020-2021

Organizace: Střední škola, Havířov-Prostřední Suchá, příspěvková organizace
Adresa: Havířov- Prostřední Suchá, Kapitána Jasioka 635/50
www.stredniskola-sucha.cz
reditel@stredniskola-sucha.cz
sekretariat@stredniskola-sucha.cz
Zřizovatel: Moravskoslezský kraj

OBSAH

1. Preventivní program školy – zdůvodnění potřeby
2. Popis současného stavu problematiky
  - 2.1. Charakteristika školy
  - 2.2. Stav školy z hlediska rizikového chování
3. Rizikové chování – základní východiska
4. Legislativa v oblasti prevence rizikového chování
5. Cíle preventivního programu školy
  - 5.1. Dlouhodobé cíle
  - 5.2. Střednědobé a krátkodobé cíle
6. Vymezení cílové populace
  - 6.1. Cílová skupina žáci
  - 6.2. Cílová skupina rodiče a zákonní zástupci
  - 6.3. Cílová skupina pedagogičtí pracovníci
7. Realizace preventivního programu školy
8. Metody a formy realizace
9. Měření efektivity programu
10. Supervize programu
11. Preventivní tým
12. Přílohy
  - 12.1. Kontakty s jinými organizacemi
  - 12.2. Školní program proti šikanování
  - 12.3. Pravidla prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS

1. Preventivní program školy – zdůvodnění potřeby

Období školního vzdělávání je obdobím růstu a vývoje osobnosti žáků a mladých lidí. Každé rizikové chování má negativní dopady na zdraví, sociální nebo psychologické fungování jedince anebo ohrožuje jeho sociální okolí. Preventivní činnost tak představuje nástroj, kterým lze pozitivně působit na postoje a hodnoty dětí a mladých lidí, a to i na ty, kteří nemají dostatečné rodinné či sociální zázemí a podporu.

Preventivní program školy (dále PPŠ) je programem prevence rizikového chování ve škole. Vychází z kulturních a sociálních potřeb, možností a zkušeností školy. Jeho realizace podporuje výchovu ke zdravému životnímu stylu, pocitu spokojenosti, chuti do života.

2. Popis současného stavu problematiky

2.1. Charakteristika školy

Škola nabízí vzdělávání žáků v následujících oborech:

- čtyřleté obory středního vzdělání s maturitní zkouškou:

78-42-M/03 Pedagogické lyceum

75-41-M/01 Sociální činnost – sociálně výchovná

69-41-L/01 Kosmetické služby

- tříleté obory středního vzdělání s výučním listem:

69-51-H/01 Kadeřník

66-51-H/01 Prodavač

Škola má bezbariérový přístup a zajišťuje také vzdělávání imobilních žáků.

Budova školy se nachází v Havířově-Prostřední Suchá, kam mají žáci dobrou možnost dojíždění hromadnou autobusovou dopravou z Havířova, Karviné, Orlové, Ostravy, Petřvaldu a jiných okolních obcí. Další možnost dopravy je vlakem do vlakové stanice Havířov-Suchá.

Odborné praxe oborů vzdělání s maturitní zkouškou Pedagogické lyceum, Sociální činnost a odborný výcvik oboru vzdělání s výučním listem Prodavač zajišťuje několik pracovišť.

Odborný výcvik oboru Kadeřník a oboru Kosmetické služby se uskutečňuje na odloučeném pracovišti školy v Havířově-Podlesí, na ulici E. Krásnohorské. Souvislá odborná praxe oboru Kosmetické služby probíhá v provozovnách kosmetických služeb v kraji.

Budova školy je vybavena třemi učebnami výpočetní techniky, odbornými učebnami pro výuku odborných předmětů kadeřnic a kosmetiček, laboratoří, odbornými učebnami pro výuku cizích jazyků a biologie, učebnami pro výuku dramatické a hudební výchovy, tělocvičnou s posilovnou, knihovnou s informačním střediskem vybaveným interaktivní tabulí, dataprojektorem, PC s připojením na internet, videorekordérem a DVD rekordérem. Interaktivní tabule jsou umístěny také v některých dalších učebnách, všechny ostatní učebny jsou vybaveny PC s připojením na internet a dataprojektorem.

Pohyb imobilních žáků usnadňuje venkovní výtah a schodišťová plošina.

Škola nabízí žákům využití volného času prostřednictvím řady zájmových kroužků. Žáci se účastní různých soutěží pořádanými naší školou, soutěží pořádaných jinými školami a organizacemi (např. soutěže odborných dovedností oborů kadeřnice a kosmetické služby). Žáci se velmi úspěšně zapojují do Středoškolské odborné činnosti (SOČ), kde dosahují dobrých výsledků a každoročně některé práce postupují do krajského kola SOČ. Ve spolupráci s Klubem přátel školy pořádá škola pro žáky a veřejnost kulturní akce např. akademii K-MODE, mezinárodní soutěž studentek středních škol MISS Reneta a podle zájmu stužkovací ples nebo školní ples.

2.2. Stav školy z hlediska rizikového chování

Hodnocení školy z hlediska výskytu rizikového chování vychází ze závěrečné zprávy výchovného poradce školy (přehledu proběhlých výchovných komisí), ze zprávy ŠMP, z výsledků výchovy a vzdělávání za školní rok. Nejproblematictějšími oblastmi jsou vrstevnické vztahy, vysoká absence, volný čas a duševní zdraví.

3. Rizikové chování – základní východiska

- Rizikové chování

Pojmem rizikové chování rozumíme takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost.

- Formy rizikového chování

Základní formy rizikového chování jsou uvedeny v Metodickém doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (dále Metodické doporučení).

Patří sem:

- Agrese, šikana, kyberšikana a další formy rizikové komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, domácí násilí, krizové situace spojené s násilím, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie, krádeže, loupeže, vydírání, vyhrožování
- Záškoláctví
- Závislostní chování, užívání různých typů návykových látek, netolismus, gambling
- Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- Spektrum poruch příjmu potravy
- Negativní působení sekt
- Sexuální rizikové chování

- Primární prevence rizikového chování

Primární prevence představuje jakýkoliv typ výchovných, vzdělávacích, zdravotních, sociálních či jiných intervencí směřujících k předcházení výskytu rizikového chování, zamezujících jeho další progresi, zmírňujících již existující formy a projevy rizikového chování nebo pomáhajících řešit jeho důsledky.

- Specifická primární prevence rizikového chování

Specifická primární prevence rizikového chování zahrnuje aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků.

- Nespecifická primární prevence rizikového chování

Nespecifická primární prevence rizikového chování představuje veškeré aktivity, které nemají přímou souvislost s konkrétním typem rizikového chování, ale napomáhají snižovat rizika podporou zdravého životního stylu a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové,

sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

4. Legislativa v oblasti prevence rizikového chování

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MŠMT – 21 149/2016),
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, (č.j. MŠMT - 21 291/2010-28)
- Zákon č.65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, v platném znění,
- Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění,
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, v platném znění
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění,
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 - 2027,
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2021.

5. Cíle Preventivního programu školy

Hlavní cíle PPS jsou snížení nárůstu rizikového chování u žáků, výchova ke zdravému životnímu stylu, rozvoj a podpora sociálních kompetencí.

5.1 Dlouhodobé cíle

Dlouhodobé cíle prevence rizikového chování vychází z charakteru naší školy a z toho vyplývajících problémů – jedná se o téměř dívčí školu; dále z předpokládané budoucí struktury žáků díky měnícím se oborům vzdělání a ze zkušeností školy.

Patří sem následující cíle:

- budování dobrých vztahů ve třídních kolektivech a předcházení tak šikaně,
- udržení dobrého klimatu školy a zlepšení úrovně společenského chování,
- výchova a vzdělávání ke zdravému životnímu stylu a péči o zdraví,
- výchova ke smysluplnému trávení volného času, podpora volnočasových aktivit,
- posilování komunikačních dovedností – zvyšovat schopnost mladých lidí řešit, popřípadě se vyrovnávat s problémy a konflikty, umět požádat o pomoc, adekvátně reagovat na nejrůznější podněty, kritiku,
- vytváření pozitivního klimatu - nabídnout žákům důvěryhodné a bezpečné prostředí,
- posilování právního vědomí.

5.2 Střednědobé a krátkodobé cíle

- předcházení záškoláctví,
- předcházení užívání návykových látek,
- zlepšování spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků, jejich informovanosti o výchovných i studijních výsledcích,
- nabízení širokého spektra aktivit školy, do kterých se mohou žáci zapojit,
- udržení zapojení vysokého počtu učitelů do aktivit školy,
- informovanost o sexuálně přenosných chorobách a AIDS a o nebezpečí fetálního alkoholového syndromu.

6. Vymezení cílové populace

6.1 Cílová skupina žáci

Cílem působení v oblasti prevence rizikového chování je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku:

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům,
- schopné dělat samostatná (pokud možno správná) rozhodnutí,
- s přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi,
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc při řešení problémů,
- s vyhraněným negativním vztahem k rizikovému chování,
- podílející se na tvorbě kvalitního prostředí a životních podmínek.

6.2 Cílová skupina rodiče a zákonní zástupci

Součástí preventivní práce školy je dobrá spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci žáků.

Pro ně nabízí školy následující aktivity:

- internetové stránky školy,
- dny otevřených dveří školy,
- informační třídní schůzky pro žáky budoucího 1. ročníku v červnu školního roku,
- pravidelné třídní schůzky pro rodiče žáků všech ročníků (v listopadu a v dubnu),
- průběžné informace o studijních výsledcích žáků, záměrech a aktivitách školy prostřednictvím elektronické třídní knihy,
- individuální schůzky s třídními učiteli,
- individuální konzultace s výchovným poradcem a školním metodikem prevence,
- informační leták pro rodiče žáků 1. ročníku k rizikovému chování včetně kontaktů na výchovného poradce školy, školního metodika prevence a odborná pracoviště,
- kulturní aktivity školy.

6.3 Cílová skupina pedagogičtí pracovníci

- Spolupráce při realizaci a plnění Preventivního programu školy

Na realizaci PPS se podílí všichni pedagogičtí pracovníci školy podle svých možností, schopností a aktuální potřeby. Třídní učitelé navíc spolupracují s rodiči a zákonnými zástupci žáků své třídy, s výchovným poradcem a školním metodikem prevence. Pedagogičtí pracovníci uplatňují individuální přístup k žákům, kteří patří nebo by mohli patřit k rizikovým skupinám. V oblasti prevence spolupracují školní metodik prevence, výchovný poradce, vyučující IT, vedení školy a všichni pedagogičtí pracovníci. Tato spolupráce může být podle potřeby rozšířena o spolupráci s Klubem přátel školy a Školskou radou.

Školní metodik prevence a výchovný poradce mají vypsány konzultační hodiny. Školní metodik prevence se účastní pravidelných schůzek s okresním metodikem prevence a v případě potřeby se na něj obrací jako na metodický orgán.

Na aktualizaci informací k preventivní činnosti školy se podílí koordinátor IT. Schránku důvěry má na starost školní metodik prevence. Učitelé mohou podle potřeby a situace ve třídě spolupracovat prostřednictvím školního metodika prevence či výchovného poradce s Centrem prevence v Havířově, s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Karviné a v Havířově, s Poradnou pro rodinu a mezilidské vztahy, s Centrem drogové pomoci v Havířově, Poradnou pro primární prevenci v Ostravě, případně s dalšími organizacemi.

- Vzdělávání a informovanost pedagogů

Výchovný poradce školy má ukončeno studium k výkonu specializovaných činností – výchovné poradenství, školní metodik prevence a PaedDr. Koláčková mají ukončeno studium k výkonu specializovaných činností – prevence patologických jevů.

Všichni pedagogičtí pracovníci se zúčastnili školení na téma šikana a kyberšikana a byli seznámeni s pravidly prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS. Dále se učitelé mají možnost vzdělávat se v oblasti prevence rizikového chování podle svých individuálních potřeb a zájmu na základě nabídky vzdělávacích institucí. Učitelé mohou v rámci samostudia využít odbornou literaturu a časopis Prevence, které jsou k dispozici u školního metodika prevence nebo v informačním středisku školy. Dalším významným momentem v informovanosti učitelů jsou pedagogické rady, na kterých jsou seznamováni s veškerými změnami zákonů, vyhlášek, novými metodickými pokyny atp.

7. Realizace Preventivního programu školy

PPŠ je realizován ve dvou liniích.

První linie Preventivního programu školy je plněna ve vyučovacích hodinách. Tento díl programu je rozdělen do devíti témat, která jsou s žáky probrána ve vyučovacích hodinách předmětů, které s danou problematikou souvisí.

Přehled témat:

- Téma č. 1: Zdravý životní styl – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, pohybová aktivita, rozvíjení porozumění zdraví a toho, jak chování ovlivňuje zdraví (životospráva apod.). Pochopení důležitosti péče o vlastní tělo. Cenění si vlastního těla, poruchy příjmu potravy.
- Téma č. 2: Zodpovědné sexuální chování, pohlavně přenosné choroby, nemoc AIDS. Plánované rodičovství.
- Téma č. 3: Kulturní kontext užívání a zneužívání drog. Důsledky experimentování s drogou. Vznik závislosti na droze, fáze závislosti. Lehké a tvrdé drogy. Znalost zákonných norem vzhledem k drogám. Problematika legalizace lehkých drog. Zneužívání léků.
- Téma č. 4: Alkoholismus, nikotinismus a jeho důsledky na zdraví (vlastní zdraví, pasivní kouření, fetální alkoholový syndrom).
- Téma č. 5: Vandalismus, kriminalita, delikvence.

- Téma č. 6: Tolerance k jiným etnickým skupinám. Tolerance vůči nedostatkům druhých (postižení lidé, senioři). Xenofobie. Náboženský extremismus.
- Téma č. 7: Šikana, kyberšikana, její příčiny, příznaky, řešení. Zdravé klima třídy.
- Téma č. 8: Netolismus a gambling.
- Téma č. 9: Pochopení role rodiny a rodičů pro prevenci rizikového chování. Domácí násilí. Znalost, kde získat pomoc a radu – telefonní čísla linek pomoci, přehled poraden, krizových center apod.

Rozpis témat do jednotlivých předmětů podle oborů ve školním roce 2018-2019:

78-42-M/03 Pedagogické lyceum

Biologie:	téma č. 1, 2
Chemie:	téma č. 3, 4
Občanská nauka:	téma č. 5, 6, 9
Pedagogika:	téma č. 7
Psychologie:	téma č. 8
Informační a komunikační technologie:	téma č. 7

75-41-M/01 Sociální činnost – sociálně výchovná

Biologie:	téma č. 1, 2
Chemie:	téma č. 3, 4
Základy společenských věd:	téma č. 5, 6, 9
Pedagogika	téma č.7
Psychologie:	téma č. 8
Výpočetní a didaktická technika:	téma č. 7
Informační a komunikační technologie:	téma č. 7

69-41-L/01 Kosmetické služby

Zdravověda:	téma č. 1, 2
Chemie:	téma č. 3, 4
Základy společenských věd:	téma č. 5, 6, 9
Psychologie a komunikace ve službách:	téma č. 7, 8
Informační a komunikační technologie:	téma č. 7

69-51-H/01 Kadeřník

Zdravověda:	téma č. 1, 2
Chemie:	téma č. 3, 4
Základy společenských věd:	téma č. 5, 6, 9
Psychologie a komunikace ve službách:	téma č. 7, 8
Informační a komunikační technologie:	téma č. 7

66-51-H/01 Prodavač

Základy ekologie:	téma č. 1, 2
Chemie:	téma č. 3, 4
Základy společenských věd:	téma č. 5, 6, 9
Psychologie a komunikace ve službách:	téma č. 7, 8
Informační a komunikační technologie:	téma č. 7

Druhá linie Preventivního programu školy je probíhá formou aktivit, které se škole osvědčily a se kterými má škola dobrou zkušenost. Tyto aktivity doplňují první část programu a do většiny z nich jsou žáci zapojeni aktivně. Patří sem akce organizované školou, akce předepsané školním vzdělávacím programem, volnočasové aktivity, jednorázové preventivní a osvětové akce podle aktuální nabídky. Jedná se například o tyto aktivity:

- lyžařský výcvikový kurz, sportovně turistický kurz, vodácký kurz, literárně historická exkurze,
- kurzy společenského chování a tance pro žáky 2. ročníku,
- školní akademie K-mode,
- sportovní a barevné dny školy,
- vánoční koncert pro žáky a vánoční besídka jednotlivých tříd,
- zájmové kroužky na půdě školy,
- poznávací exkurze v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů,
- sportovní akce a soutěže,
- účast při humanitárních sbírkách,
- vědomostní soutěže, výtvarné soutěže,
- přednáška organizace „Řekni NE drogám – řekni ANO životu“ k prevenci zneužívání drog s názvem „10 věcí, které by tvoji přátelé měli vědět o drogách“,
- přednáška k prevenci rakoviny prsu,

- spolupráce s Centrem prevence v Havířově a s Poradnou primární prevence Ostrava - podle potřeby školy.

Pozn.:

Ve školním roce 2020-2021 se může nastat situace, kdy některé z výše uvedených aktivit nebude možné z důvodu pandemie nákazou virem Covid-19 a následných hygienických opatření, realizovat.

8. Metody a formy realizace

- dotazníky, sociometrická šetření, pozorování,
- pohovory a individuální práce se žáky,
- práce se třídou,
- třídnické hodiny,
- přednášky, besedy, diskuze,
- schránka důvěry (pro potřeby žáků je k dispozici pevná schránka důvěry umístěná na chodbě v 1. patře školy a elektronická schránka důvěry),
- používání obrazových a informačních materiálů, nástěnka,
- akce školy – exkurze, výstavy, soutěže, divadelní a filmová představení, vzdělávací programy, sportovní a společenské akce,
- spolupráce s rodiči.

9. Měření efektivity programu

Efektivita Minimálního preventivního programu je hodnocena na základě:

- výsledků výchovy a vzdělávání za 1. a 2. pololetí školního roku,
- hodnocení dané aktivity žáky a pedagogy,
- návštěvnosti na webových stránkách školy,
- účasti rodičů na třídních schůzkách, sledovanosti elektronické třídní knihy rodiči a jejich dalšího zájmu o práci školy a spolupráci se školou,
- hodnocení zájmu a účasti na akcích, kroužcích,
- využívání schránky důvěry žáky.

10. Supervize programu

Supervizi některých částí Preventivního programu školy provádí především vyučující vykonávající dohled v jednotlivých třídách během programu. Další supervize je záležitostí třídních učitelů, školního metodika prevence a výchovného poradce.

Pokud se jedná o první část programu – témata zařazená do výuky vybraných předmětů, supervizi provádí vedoucí předmětových komisí.

Závěry hodnocení jsou projednány se školním metodikem prevence.

11. Preventivní tým školy

Ve škole pracuje preventivní tým, jehož členy jsou:

Mgr. Petr Szymeczek – ředitel školy

Mgr. Zdeňka Vápeníková – zástupce ředitele školy

Mgr. Taťána Hellerová – školní metodik prevence

Mgr. Martina Kubátová – výchovný poradce (zastupuje Mgr. Daria Woznicová)

PaedDr. Eva Koláčková – učitel

Ing. Liběna Šimordová – učitel IT

12. Přílohy

Přílohy Preventivního programu školy jsou vytištěny samostatně, aby mohly být během školního roku podle potřeby aktualizovány.

Havířově 14. 9. 2020

Mgr. Taťána Hellerová, ŠMP

Mgr. Petr Szymeczek, ředitel školy